

A Stádium 28 Kör állásfoglalása a „felsőoktatási modellváltásról”

A Stádium 28 Kör, az MTA köztestületi tagjaiból alakult civil társaság 2021. március 26-án nyilvános online fórumot szervezett a felsőoktatás folyamatban lévő átalakításáról. A kritikai elemzés főbb megállapításai a következők voltak:

- Az átalakítás megvalósításának a módja a felsőoktatás szereplőinek többségével szembeni nagyfokú bizalmatlanságot tükrözi. Az egyeztetések hiánya, az érintettek szempontjainak figyelmen kívül hagyása és az információk visszatartása mind erre utal.
- Az új modell bevezetését nem előzte meg az eddigi gyakorlat részletes elemzése és az új rendszer széleskörű hatásvizsgálata.
- Nem ismeretesek alapos érvek, amelyek alátámasztanák, hogy a célzott alapítványi rendszer jobbá teszi majd a felsőoktatás működését, így az átalakítás valódi okaira sem derült eddig fény.
- Az alapítványok vagyona elsősorban ingatlanokból fog állni, így az új rendszeren belül az egyetemek finanszírozása nem ismeretes.
- A gyakran hivatkozott külföldi példák lényegesen különböznek a magyarországi tervektől.

A fórumon részt vett Stumpf István, a modellváltás koordinációjával megbízott kormánybiztos, aki véleményünk szerint a fenti pontokra nem adott érdemi választ. Ugyanakkor hangsúlyozta a modellváltás véleménye szerint pozitív aspektusait.

A kormány március 31-én éjjél előtt 13 törvényjavaslatot nyújtott be a parlamentnek a felsőoktatási modellváltással kapcsolatban. A javaslatok valószínűsíthető elfogadása után a hazai felsőoktatás rendszere gyökeresen megváltozik.

Elfogadhatatlannak tartjuk, hogy egy olyan nagy, komplex rendszer átalakításánál, mint a hazai felsőoktatás, a döntéshozók figyelmen kívül hagyjanak minden elemző-kritikai hangot, az érintettek tanácsait, beleértve az MTA Elnökségének az állásfoglalását is.

Érthetetlen, hogy a pandémia tragikus időszakában miért van szükség kapkodó sietségre ebben a kérdésben, amikor a kockázat óriási, hiszen a tét a magyar fiatalok képzése hosszú távon. Rontani könnyű, a hibákat kijavítani nehéz.

Javasoljuk a törvényjavaslatok tárgyalásának elhalasztását, illetve azok visszavonását. Széleskörű, az érintettek bevonásával lebonyolítandó vitára és az átalakítással kapcsolatos kérdések tisztázására, valamint a javaslatok megfelelő átalakítására van szükség a kockázatok minimalizálásához.